

Seat No. : _____

OB-107

October-2018

M.A., Sem.-IV

508 : Sociology

(Contemporary Change in Rural Society)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) તમામ પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.
(2) તમામ પ્રશ્નોના ગુણ સરખાં છે.

1. (A) ગ્રામીણ સમુદાયનો અર્થ અને વ્યાખ્યા આપી, ગ્રામીણ સમુદાયની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો. **14**

અથવા

ગામના પ્રકારો જણાવી, ગ્રામીણ સમુદાયનાં અભ્યાસનું મહત્ત્વ સમજાવો.

- (B) જોડકાં જોડો : **4**

(1) બ્રીજરાજ ચૌહાણ	(a) ભારતીય ગામડું
(2) જી.એસ. ધૂર્યે	(b) રાજસ્થાનનું ગામડું
(3) એસ.સી. દુબે	(c) ભારતમાં સમાજ
(4) ડી.જી. મેન્ડલબોમ	(d) ભારતમાં જ્ઞાતિ અને જાતિ

2. (A) વિવિધ અભ્યાસોને ભારતમાં કૃષક અને કૃષક વર્ગને આધારે સમજાવો. **14**

અથવા

ભારતમાં કિસાન ચળવળનાં મુખ્ય કારણો જણાવો.

- (B) નીચેનામાંથી ગ્રામીણ સમાજનાં ચાર લક્ષણો પર (✓) નિશાની કરો : **4**

- (1) ભૌતિક ગીચતા
- (2) કાર્યનું વિશિષ્ટિકરણ
- (3) ખેતી-મુખ્ય વ્યવસાય
- (4) જજમાની પ્રથા
- (5) સ્વાયતતા
- (6) નાનું કદ

3. (A) ગ્રામીણ કુટુંબનાં લક્ષણો જણાવી, એનાં કાર્યો નોંધો. 14
- અથવા**
- ગ્રામીણ ધર્મનાં મુખ્ય લક્ષણો જણાવો. ગ્રામીણ સમાજમાં ધર્મનાં કાર્યો જણાવો.
- (B) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો : (ગમે તે ત્રણ) 3
- (1) ભારતમાં જ્ઞાતિના મુખ્ય લક્ષણો જણાવો.
 - (2) કેસ સ્ટડી પદ્ધતિ એટલે શું ?
 - (3) ગ્રામીણ સમાજમાં ધાર્મિક સમૂહોનાં કાર્યો જણાવો.
 - (4) હિંદુ ધર્મના મૂળ સ્રોત કયા છે ?
 - (5) જ્ઞાતિપંચ એટલે શું ?
4. (A) સમુદાય વિકાસ યોજના વિશે વિગતવાર સમજાવો. 14
- અથવા**
- પંચાયતીરાજનું માળખું સમજાવો.
- (B) નીચેના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યમાં જવાબ આપો : (ગમે તે ત્રણ) 3
- (1) પંચાયતીરાજનાં હેતુઓ જણાવો.
 - (2) હરિયાણી ક્રાંતિની મુખ્ય અસરો વર્ણવો.
 - (3) ગ્રામપંચાયતનાં કાર્યો જણાવો.
 - (4) ગ્રામીણ વિકાસનાં બે કાર્યક્રમો જણાવો.
 - (5) હરિયાણી ક્રાંતિના મુખ્ય કારણો જણાવો.
-

Seat No. : _____

OB-107

October-2018

M.A., Sem.-IV

508 : Sociology

(Contemporary Change in Rural Society)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Attempt **all** questions.
(2) **All** questions carry equal marks.

1. (A) Give the definition of rural society. State the characteristics of rural society. **14**

OR

State the types of village. Explain the importance of the study of rural society.

- (B) Match the column : **4**

(1) Brijraj Chauhan	(a) Indian Village
(2) G.S. Ghurye	(b) Rajasthan Village
(3) S.C. Dubey	(c) Society in India
(4) D.G. Mandelbaum	(d) Caste and Race in India

2. (A) Explain different studies based on the Agrarian and the Agrarian class in India. **14**

OR

State main causes for peasant movement in India.

- (B) Mark (✓) **four** characteristics of rural society in the following : **4**

- (1) Material density
- (2) Specialisation of work
- (3) Agriculture-main occupation
- (4) The Jajmani system
- (5) Autonomy
- (6) Small size

3. (A) State the characteristics of Rural Family and Note its functions. 14

OR

State main characteristics of rural religion. Describe functions of religion in rural society.

- (B) Write short answers for the following in one-two sentences (any **three**) : 3

- (1) State main characteristics of caste in India.
- (2) What is case study method ?
- (3) State functions of religious group.
- (4) Which are the main sources of Hindu religion ?
- (5) What is caste panchayat (சாதிபஞ்ச) ?

4. (A) Explain in details about community development programme. 14

OR

Explain structure of Panchayatiraj.

- (B) Write short answers in the following : (any **three**) 3

- (1) State objectives of Panchayatiraj.
 - (2) Describe main impacts of Green revolution.
 - (3) State functions of Gram panchayat.
 - (4) State two programmes of rural development.
 - (5) State main causes for green revolutions.
-